

Det andra inhemska språket, finska, B1-lärokurs i årskurs 3–6

Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Mål 1

Mål för undervisningen

Handleda eleven att bli medveten om att det i Finland finns två nationalspråk, finska och svenska, och att lägga märke till och känna igen det finska språket i olika språkliga sammanhang och miljöer samt att lägga märke till finskan och dess kulturella mångfald i närmiljön och olika språkliga sammanhang

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att det i Finland finns två nationalspråk, finska och svenska.

Eleven lär sig att känna igen det finska språket i olika språkliga sammanhang och miljöer.

Handleda eleven att lägga märke till finskan och dess kulturella mångfald i närmiljön och olika språkliga sammanhang.

Föremål för bedömningen

Förmåga att bilda sig en uppfattning om finskans och svenskans betydelse som nationalspråk i Finland

Förmåga att lägga märke till finskan och dess kulturella mångfald i närmiljön och olika språkliga sammanhang.

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I1 Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Att reflektera över varför det finns två nationalspråk, finska och svenska, och varför finska studeras i Finland. Att tillsammans bekanta sig med sammanhang där man kan se och höra finska. Att lägga märke till likheter och olikheter mellan finska språket och andra språk och språkliga miljöer. Centrala teman anknyter till finskan och svenskan samt finska, svenska och tvåspråkiga språkmiljöer. Innehåll väljs även utgående från ämnen som är av intresse och betydelse för eleverna.

Mångsidig kompetens

K2

Kunskapskrav för vitsordet 5

Eleven kan nämna vilka Finlands nationalspråk är.

Eleven kan ge något exempel på var man kan se och höra finska.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Eleven kan nämna vilka Finlands nationalspråk är samt något om finskans ställning som nationalspråk.

Eleven kan ge några exempel på i vilka sammanhang hen kan se och höra finska.

Eleven kan ge något exempel på språkliga och kulturella särdrag i det finska språket.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Eleven kan nämna vilka Finlands nationalspråk är och berätta om finskans ställning som nationalspråk.

Eleven kan ge exempel på i vilka sammanhang man kan se och höra finska.

Eleven kan ge några exempel på några språkliga och kulturella särdrag hos det finska språket.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Eleven kan berätta varför Finland har två nationalspråk samt om finskans ställning som nationalspråk.

Eleven kan berätta i vilka sammanhang man kan se och höra finska.

Eleven kan berätta om språkliga och kulturella särdrag hos det finska språket.

Mål 2

Mål för undervisningen

stärka utvecklingen av elevens språkliga nyfikenhet och härledningsförmåga och uppmuntra eleven att göra iakttagelser om språk, handleda eleven att lägga märke till likheter och olikheter mellan finska och svenska samt mellan andra språk

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att utveckla sin språkliga härledningsförmåga.

Eleven lär sig att lägga märke till likheter och olikheter mellan olika språk.

Eleven lär sig att med hjälp av de språk hen kan eller studerar härleda betydelsen av olika finska ord och uttryck.

Föremål för bedömningen

Används inte som grund för bedömningen. Det kunnande som ska bedömas ingår i beskrivningarna av kunskapskraven för växande språkkunskap.

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I1 Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Att stärka elevernas intresse för att lära sig det finska språket. Att väcka elevernas språkmedvetenhet och utveckla deras språkliga förmåga. Ord, fraser och standarduttryck i finskan studeras i anknytning till situationer och sammanhang i elevernas liv och vardag, så att eleverna på ett mångsidigt sätt kan använda och utveckla sin språkliga förmåga. Uppmuntra eleven att i sina studier i finska utnyttja andra språk som är bekanta för eleven sedan tidigare. Analysera och jämföra de viktigaste likheterna och olikheterna mellan finska och svenska samt andra språk som är bekanta för eleverna sedan tidigare.

Mångsidig kompetens

K1, K2, K4

Färdigheter för språkstudier

Mål 3

Mål för undervisningen

handleda eleven att ta ansvar och ställa upp mål för sina studier i finska, att pröva många olika sätt för att lära sig finska tillsammans med andra samt uppmuntra eleven att mångsidigt använda och utveckla sina färdigheter i finska, även med hjälp av digitala verktyg

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att ta ansvar och ställa upp mål för sina studier i finska.
Eleven lär sig att hitta olika och för hen lämpliga sätt att lära sig finska även tillsammans med andra.
Eleven lär sig att mångsidigt använda och utveckla sina färdigheter i finska, även med hjälp av digitala verktyg.

Föremål för bedömningen

Förmåga att ta ansvar för sina studier i finska och att hitta mångsidiga strategier för studierna i finska.

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

12 Färdigheter för språkstudier

Att öva på att ta ansvar för de egna studierna i det finska språket. Att använda arbetssätt som stärker målinriktade språkstudier och mångsidig informationssökning. Att ställa upp mål även tillsammans och på olika sätt göra eleverna delaktiga i planeringen av inläringssituationerna. Att mångsidigt öva olika sätt att lära sig finska, även med hjälp av digitala verktyg. Att lära sig att hitta sätt att lära sig finska som passar eleven själv.

Mångsidig kompetens

K1, K3, K5

Kunskapskrav för vitsordet 5

Eleven tar under handledning sporadiskt ansvar för sina studier i finska.
Eleven kan använda något sätt för att lära sig finska även tillsammans med andra.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Eleven tar ofta ansvar för sina studier i finska.
Eleven kan använda några sätt för att lära sig finska även tillsammans med andra.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Eleven tar i huvudsak ansvar för sina studier i finska.
Eleven kan använda flera för honom eller henne själv lämpliga sätt att lära sig finska även tillsammans med andra.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Eleven tar ansvar för sina studier i finska.

Eleven kan mångsidigt använda för honom eller henne lämpliga sätt att lära sig finska även tillsammans med andra.

Mål 4

Mål för undervisningen

uppmuntra eleven att se egna kunskaper i finska som en viktig del av kontinuerligt lärande och utökade personliga språkresurser samt handleda eleven att söka och utnyttja finskspråkiga sammanhang och miljöer för att utveckla det egna lärandet

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att förstå betydelsen av kunskaper i finska som en del av kontinuerligt lärande och utökade personliga språkresurser.

Eleven lär sig att förstå betydelsen av kunskaper i finska även i framtiden.

Eleven lär sig att hitta och utnyttja finskspråkiga sammanhang och miljöer för att utveckla det egna lärandet.

Föremål för bedömningen

Förmåga att bilda sig en uppfattning om betydelsen av kunskaper i finska som en del av kontinuerligt lärande och språkresurser.

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

12 Färdigheter för språkstudier

Att reflektera över betydelsen av kunskaper i finska som en del av kontinuerligt lärande och personliga språkresurser. Att ta reda på i vilka olika sammanhang kunskaper i finska behövs och kan användas idag och i framtiden. Att bekanta sig med olika finskspråkiga sammanhang och miljöer. Att lägga märke till och tillsammans reflektera över var det finska språket kan används och utnyttjas samt hur finskan syns i olika situationer och sammanhang.

Mångsidig kompetens

K3, K5

Kunskapskrav för vitsordet 5

Eleven kan ge något exempel på sammanhang där hen kan använda sina kunskaper i finska.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Eleven kan ge några exempel på sammanhang där hen kan använda sina kunskaper i finska.

Eleven kan ge några exempel på vilken nytta hen har av kunskaper i finska idag och i framtiden.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Eleven kan berätta om några sammanhang där hen kan använda sina kunskaper i finska.

Eleven kan berätta vilken nytta hen har av kunskaper i finska idag och i framtiden.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Eleven kan reflektera över olika sammanhang där hen kan använda sina kunskaper i finska.

Eleven kan reflektera över vilken nytta hen har av kunskaper i finska idag och i framtiden.

Växande språkkunskap, förmåga att kommunicera

Mål 5

Mål för undervisningen

Handleda eleven att öva olika, i synnerhet muntliga, kommunikationssituationer

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att kommunicera i olika, i synnerhet muntliga, kommunikationssituationer.

Föremål för bedömningen

Förmåga att kommunicera i olika situationer

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva muntlig och skriftlig kommunikation i olika rutinmässiga situationer som anknyter till elevens livsområden, som till exempel att hälsa, att fråga hur det går, att berätta om det egna eller någon annans liv och att utträta olika korta ärenden. Att öva olika kommunikationssituationer genom aktiverande sätt, till exempel med hjälp av sånger, lekar, drama och spelifiering. Innehåll väljs även utgående från ämnen som är av intresse och betydelse för eleverna.

Mångsidig kompetens

K4

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå Pre-A1.1

Eleven klarar under handledning eller med stöd av sin samtalspartner av någon ofta återkommande och rutinmässig kommunikationssituation.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.1

Eleven klarar sporadiskt av, med stöd av sin samtalspartner, några ofta återkommande och rutinmässiga kommunikationssituationer.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.2

Eleven klarar sporadiskt av ofta återkommande rutinmässiga kommunikationssituationer men tar för det mesta ännu stöd av sin samtalspartner.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3

Eleven reder sig i många rutinmässiga kommunikationssituationer men tar ibland stöd av sin samtalspartner.

Mål 6

Mål för undervisningen

uppmuntra eleven att använda olika, också ickeverbala tillvägagångssätt för att nå fram med sitt budskap och att vid behov i en muntlig kommunikationssituation be om upprepning eller långsammare tempo

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att använda olika kommunikationsstrategier för att förstå och för att nå fram med sitt budskap i olika kommunikationssituationer.

Föremål för bedömningen

Förmåga att använda kommunikationsstrategier

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva olika sätt att be om upprepning, långsammare tempo och förtydligande av sin samtalspartner samt att använda ickeverbala tillvägagångssätt, till exempel gester och miner, för att nå fram med sitt budskap. Att öva olika kompensationsstrategier, till exempel att uttrycka sig på ett annat sätt. Att stärka elevens tilltro till den egna förmågan att lära sig språk och att modigt använda även begränsade språkkunskaper.

Mångsidig kompetens

K4

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå Pre A1.1

Eleven behöver väldigt mycket hjälpmedel (till exempel gester, teckningar, ordlistor, internet) då hen deltar i kommunikationen.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.1

Eleven behöver mycket hjälpmedel (till exempel gester, teckningar, ordlistor, internet).

Eleven kan ibland gissa eller härleda enskilda ords betydelse utgående från kontexten, allmänna kunskaper eller sina andra språkkunskaper.

Eleven kan uttrycka om hen har förstått eller inte.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.2

Eleven använder sig av de mest centrala ord- och uttrycksförrådet i sin kommunikation.

Eleven behöver mycket hjälpmedel.

Eleven kan be sin samtalspartner att upprepa eller tala långsammare.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3

Eleven deltar i kommunikationen men behöver fortfarande ofta hjälpmedel.

Eleven kan reagera med korta verbala uttryck, små gester (till exempel genom att nicka), ljud eller liknande minimal respons.

Eleven måste ofta be sin samtalspartner att förtydliga eller upprepa.

Mål 7

Mål för undervisningen

handleda eleven att öva sig i olika artighetsfraser

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig olika artighetsfraser.

Föremål för bedömningen

Kulturellt lämplig kommunikation

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva artigt språkbruk, till exempel olika artighetsfraser, på ett för kommunikationssituationen och kulturen lämpligt sätt.

Mångsidig kompetens

K4

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå Pre-A1.1

Eleven kan under handledning använda någon av de för språket eller kulturen mest typiska rutinmässiga artighetsfraserna (hälsa, säga adjö, tacka).

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.1

Eleven kan använda några för språket eller kulturen typiska artighetsfraser (hälsa, säga adjö, tacka) i några mycket rutinmässiga sociala sammanhang.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.2

Eleven kan använda några av de vanligaste artighetsfraserna på språket i rutinmässiga sociala sammanhang.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3

Eleven kan använda vanliga uttryck som kännetecknar artigt språkbruk i många rutinmässiga sociala sammanhang.

Växande språkkunskap, förmåga att tolka texter

Mål 8

Mål för undervisningen

uppmuntra eleven att med hjälp av kontexten få insikt i innehållet i talad eller skriven text som är förutsägbart och lämpligt för åldersgruppen

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att förstå olika muntliga och skriftliga texter.

Föremål för bedömningen

Förmåga att tolka texter

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva ord, fraser, standarduttryck och strukturer som har ett samband med ämnesområden som anknyter till elevernas liv, till exempel jag själv, min familj, skolan, fritid och hobbyer. Innehåll väljs även utgående från ämnen som är av intresse och betydelse för eleverna. Att bilda sig en uppfattning om och öva finskans uttal, betoning och intonation.

Mångsidig kompetens

K4

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå Pre-A1.1

Eleven förstår under handledning en begränsad mängd talade och skrivna ord och uttryck.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.1

Eleven förstår en begränsad mängd talade och skrivna ord och uttryck. Eleven känner till teckensystemet eller ett mycket begränsat antal skrivtecken.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.2

Eleven förstår skriven text bestående av några ord och långsamt tal som innehåller inövade, bekanta ord och uttryck.

Eleven kan urskilja enskilda fakta i en text.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3

Eleven förstår med hjälp av kontexten skriven text och långsamt tal som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck.

Eleven kan plocka ut enkel information enligt behov ur en kort text.

Växande språkkunskap, förmåga att producera texter

Mål 9

Mål för undervisningen

erbjuda eleven rikligt med möjligheter att öva sig i att tala och skriva i för åldern relevanta situationer

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att uttrycka sig muntligt och skriftligt genom att använda språkets centrala ord och strukturer.

Eleven lär sig att uttala begripligt.

Föremål för bedömningen

Förmåga att producera texter

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva ord, fraser, standarduttryck och strukturer både muntligt och skriftligt i olika naturliga språkanvändningssituationer. Innehåll väljs utgående från ämnen som är av intresse och betydelse för eleverna, till exempel jag själv, min familj, skolan, fritid och hobby. Att rikligt och mångsidigt öva finskans uttal, betoning och intonation. Att öva sig att använda fonetiska tecken då man lär sig uttal.

Mångsidig kompetens

K4

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå Pre-A1.1

Eleven kan under handledning uttrycka sig i tal och skrift med hjälp av enskilda ord och uttryck som till exempel anknyter till att berätta om sig själv, familj och fritid.

Eleven uttalar några ord begripligt.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.1

Eleven kan uttrycka sig mycket begränsat i tal med hjälp av inövade ord och inlärd standarduttryck.

Eleven uttalar några inövade uttryck begripligt.

Eleven kan skriva några enskilda ord och uttryck.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.1/A1.2

Eleven kan under handledning berätta om några bekanta och för hen viktiga saker med hjälp av ett begränsat uttrycksförråd.

Eleven kan skriva några enskilda ord och uttryck.

Eleven uttalar inövade uttryck begripligt.

Eleven behärskar ett mycket begränsat ordförråd, några situationsbundna uttryck och en del av den grundläggande grammatiken.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.2

Eleven kan med hjälp av ett begränsat uttrycksförråd berätta om några bekanta och för hen viktiga saker samt skriva några korta meningar om inövade ämnen.

Eleven uttalar de flesta inövade uttrycken begripligt.

Eleven behärskar väl ett mycket begränsat ordförråd, några situationsbundna uttryck och en del av den grundläggande grammatiken.

Det andra inhemska språket, finska, B1-lärokurs i årskurs 7

Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Mål 1

Mål för undervisningen

handleda eleven att förstå finskans och svenskans ställning som nationalspråk i Finland och handleda eleven att lägga märke till och känna igen finska språket i olika språkliga sammanhang och miljöer samt till finskan och dess kulturella mångfald i närmiljön och olika språkliga sammanhang.

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att förstå finskans och svenskans betydelse som nationalspråk i Finland.

Eleven lär sig att lägga märke till och känna igen finska språket i olika språkliga sammanhang och miljöer.

Eleven lär sig att lägga märke till och vara medveten om kulturell mångfald i närmiljön och olika språkliga sammanhang.

Föremål för bedömningen

Förmåga att bilda sig en uppfattning om finskans och svenskans betydelse i Finland

Förmåga att bilda sig en uppfattning om finska språket och dess kulturella mångfald i närmiljön och i olika språkliga sammanhang

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

11 Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Att lägga märke till det finska språket i olika sammanhang som berör till exempel media, i hemmet hobbyer, resor och andra situationer. Centrala teman anknyter till det finska och svenska språket samt finska, svenska och tvåspråkiga språkmiljöer. Innehåll väljs även utgående från ämnen som är av intresse och betydelse för eleverna. Att reflektera över varför det finns två nationalspråk i Finland, finska och svenska, samt över deras ställning.

Mångsidig kompetens

K2, K5

Mål 2

Mål för undervisningen

stärka utvecklingen av elevens språkliga nyfikenhet och härledningsförmåga, handleda eleven att lägga märke till regelbundenheter i finska språket och att utnyttja språkvetenskapliga begrepp som stöd samt dra nytta av andra språk i sitt lärande i finska.

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att utveckla sin språkliga härledningsförmåga i finska.

Eleven lär sig att upptäcka regelbundenheter i finska språket och utnyttja språkvetenskapliga begrepp som stöd för sitt lärande i finska.

Eleven lär sig dra nytta av andra språk i sina studier i finska.

Föremål för bedömningen

Används inte som grund för bedömningen. Det kunnande som ska bedömas ingår i beskrivningarna av kunskapskraven för växande språkkunskap.

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I1 Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Att väcka elevernas språkliga medvetenhet och utveckla elevens språkliga förmåga. Att bekanta sig med regelbundenheter i finskan med hjälp av språkvetenskapliga begrepp och att utnyttja dem för lärandet i finska. Ord, fraser, standarduttryck och strukturer i finskan studeras i anknytning till situationer och sammanhang i elevernas liv och vardag, så att eleverna på ett mångsidigt sätt kan använda och utveckla sin språkliga förmåga.

Mångsidig kompetens

K1, K4

Färdigheter för språkstudier

Mål 3

Mål för undervisningen

handleda eleven att ta ansvar och ställa upp mål för sina studier i finska, att pröva många olika sätt för att lära sig finska även tillsammans med andra samt uppmuntra eleven att mångsidigt använda och utveckla sina färdigheter i finska, även med hjälp av digitala verktyg

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att ta ansvar och ställa upp mål för sina studier i finska.

Eleven lär sig att använda för honom eller henne lämpliga sätt att lära sig finska och lär sig att mångsidigt använda och utveckla sina färdigheter i finska, även med hjälp av digitala verktyg.

Föremål för bedömningen

Förmåga att ta ansvar för och ställa upp mål för sina studier i finska och att använda mångsidiga strategier i studierna i finska.

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I2 Färdigheter för språkstudier

Att öva på att ta ansvar för de egna studierna i finska. Att använda arbetssätt som stärker långsiktiga språkstudier och kritisk informationssökning. Att ställa upp mål även tillsammans och att på olika sätt göra eleverna delaktiga i planeringen av inlärningslärsituationerna. Att mångsidigt öva olika sätt att lära sig finska, även med hjälp av digitala verktyg. Att lära sig att använda för sig själv lämpliga sätt att lära sig finska.

Mångsidig kompetens

K1

Mål 4

Mål för undervisningen

uppmuntra eleven att se kunskaper i finska som en viktig del av kontinuerligt lärande och utökade personliga språkresurser samt att hitta och utnyttja finskspråkiga sammanhang och miljöer för att utveckla det egna lärandet

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att förstå betydelsen av egna kunskaperna i finska som en del av kontinuerligt lärande och utökade personliga språkkunskaper.

Eleven lär sig att förstå betydelsen av kunskaper i finska har även i framtiden.

Eleven lär sig att hitta och utnyttja finskspråkiga sammanhang och miljöer för att utveckla det egna lärandet.

Föremål för bedömningen

Förmåga att bilda sig en uppfattning om betydelsen av kunskaper i finska som en del av kontinuerligt lärande och personliga språkresurser.

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I2 Färdigheter för språkstudier

Att reflektera över betydelsen av kunskaper i finska som en del av kontinuerligt lärande och personliga språkresurser. Att ta reda på i vilka sammanhang kunskaper i finska behövs och kan användas idag och i framtiden. Att bekanta sig med olika finskspråkiga sammanhang och miljöer. Att lägga märke till och tillsammans reflektera över var det finska språket används och utnyttjas samt hur finskan syns i olika situationer och sammanhang.

Mångsidig kompetens

K2, K7

Växande språkkunskap, förmåga att kommunicera

Mål 5

Mål för undervisningen

erbjuda eleven tillfällen att öva sig muntlig och skriftlig kommunikation med hjälp av olika kommunikationskanaler

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att aktivt delta i olika kommunikationssituationer.

Föremål för bedömningen

Kommunikationsförmåga i olika situationer

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva muntlig och skriftlig kommunikation i olika situationer som anknyter till elevens livsområden, som till exempel att hälsa, att fråga hur det går, att berätta om det egna eller någon annans liv och att utträtta olika ärenden. Innehåll väljs även utgående från ämnen som är av intresse och betydelse för eleverna. Att öva olika kommunikationssituationer med hjälp av olika kommunikationskanaler och genom aktiverande sätt.

Mångsidig kompetens

K4

Mål 6

Mål för undervisningen

stöda eleven i användningen av språkliga kommunikationsstrategier

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att använda olika språkliga kommunikationsstrategier.

Föremål för bedömningen

Användning av kommunikationsstrategier

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva olika sätt att be om upprepning, långsammare tempo och förtydligande av sin samtalspartner samt att använda ickeverbala tillvägagångssätt, till exempel gester och miner, för att nå fram med sitt budskap. Att öva olika kompensationsstrategier, till exempel att uttrycka sig på ett

annat sätt. Att stärka elevens tilltro till den egna förmågan att lära sig språk och att modigt använda även begränsade språkkunskaper.

Mångsidig kompetens

K2, K4

Mål 7

Mål för undervisningen

hjälpa eleven att öka sin kännedom om uttryck som hör till artigt språkbruk

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig använda olika artighetsfraser.

Föremål för bedömningen

Kulturellt lämplig kommunikation

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva artigt språkbruk, till exempel olika artighetsfraser, i rutinmässiga kommunikationssituationer och på ett för kulturen lämpligt sätt.

Mångsidig kompetens

K2, K4, K6

Växande språkkunskap, förmåga att tolka texter

Mål 8

Mål för undervisningen

uppmuntra eleven att tolka för sig själv och sin åldersgrupp lämpliga och intressanta talade och skrivna texter

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att förstå olika talade och skrivna texter.

Föremål för bedömningen

Förmåga att tolka texter

Centralt innehåll som anknyter till målen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva ord, fraser, standarduttryck och strukturer som har ett samband med ämnesområden som anknyter till elevernas liv. Innehåll väljs utgående från aktuella ämnen som är av intresse och

betydelse för eleverna. Att öva ord, fraser och standarduttryck i samband med många olika slag av talade och skrivna texter. Att öva finskans uttal, betoning och intonation.

Mångsidig kompetens

K4

Växande språkkunskap, förmåga att producera texter

Mål 9

Mål för undervisningen

erbjuda eleven rikligt med möjligheter att öva sig i att tala och skriva i för åldern lämpliga situationer och i detta sammanhang även fästa uppmärksamhet vid uttal och vid de strukturer som är mest relevanta för textens innehåll

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att uttrycka sig muntligt och skriftligt genom att använda centrala ord och strukturer. Eleven lär sig att uttala begripligt.

Föremål för bedömningen

Förmåga att producera texter

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva ord, fraser, standarduttryck och strukturer både muntligt och skriftligt i olika naturliga språkanvändningssituationer. Innehåll väljs utgående från aktuella ämnen som är av intresse och betydelse för eleverna. Att rikligt och mångsidigt öva finskans uttal, betoning och intonation. Att öva sig att använda fonetiska tecken då man lär sig uttal.

Mångsidig kompetens

K4, K5

Det andra inhemska språket, finska, B1-lärokurs i årskurs 8–9

Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Mål 1

Mål för undervisningen

handleda eleven att fördjupa sin förståelse för finskans och svenskans betydelse som nationalspråk i Finland och för finska språket och dess kulturella mångfald i närmiljön och i olika språkliga

sammanhang samt handleda eleven att lägga märke till frågor och värderingar som berör skola och samhälle

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att förstå finskans och svenskans betydelse som nationalspråk i Finland. Eleven lär känna olika språkmiljöer samt finska språket och dess kulturella särdrag i närmiljön och olika språkliga sammanhang.

Eleven lär sig förstå frågor och värderingar som berör skola och samhälle.

Föremål för bedömningen

Förmåga att bilda sig en uppfattning om finska språket och dess kulturella mångfald i närmiljön och i olika språkliga sammanhang.

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

11 Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Att fördjupa elevens förståelse för finskans och svenskans ställning som nationalspråk i Finland. Att bekanta sig med tjänster, media, kultur och utbildning som erbjuds på finska. Att fördjupa kunskapen om finska, svenska och tvåspråkiga språkmiljöer samt deras kulturella mångfald. Att enligt val behandla frågor och värderingar som berör skola och samhälle, till exempel historia, samhällssystem, traditioner och förhållande till naturen samt demokrati, jämlikhet och yttrandefrihet. Innehåll väljs även utgående från ämnen som är av intresse och betydelse för eleverna.

Mångsidig kompetens

K2, K5

Kunskapskrav för vitsordet 5

Eleven kan nämna någon orsak till att man talar finska och svenska i Finland.

Eleven kan ge ett exempel på någon finskspråkig miljö och dess kulturella särdrag.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Eleven kan ge något exempel på finskans och svenskans betydelse som nationalspråk i Finland.

Eleven kan ge några exempel på finskspråkiga miljöer och deras kulturella särdrag.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Eleven kan berätta om finskans och svenskans betydelse som nationalspråk i Finland.

Eleven kan berätta om finskspråkiga miljöer och dess kulturella särdrag.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Eleven kan jämföra finskans och svenskans betydelse som nationalspråk i Finland.

Eleven kan jämföra olika språkmiljöer och särdragen i dessa.

Mål 2

Mål för undervisningen

stärka utvecklingen av elevens språkliga nyfikenhet och härledningsförmåga, handleda eleven att lägga märke till regelbundenheter i finska språket och att utnyttja språkvetenskapliga begrepp som stöd för sitt lärande i finska samt att dra nytta av andra språk i sina studier i finska.

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att utveckla sin språkliga härledningsförmåga i finska.

Eleven lär sig att upptäcka regelbundenheter i finska språket och utnyttja språkvetenskapliga begrepp som stöd för sitt lärande i finska

Eleven lär sig dra nytta av andra språk i sitt lärande i finska.

Föremål för bedömningen

Används inte som grund för bedömningen. Det kunnande som ska bedömas ingår i beskrivningarna av kunskapskraven för växande språkkunskap.

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I1 Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Att stärka elevernas språkliga medvetenhet och utveckla elevens språkliga förmåga. Ord, fraser, standarduttryck och strukturer i finska studeras i situationer med anknytning till elevernas liv och vardag, så att eleverna på ett mångsidigt sätt kan använda och utveckla sin språkliga förmåga. Att öva och utnyttja regelbundenheter i finskan samt utnyttja språkvetenskapliga begrepp som stöd för sitt lärande i finska. Att öva att utnyttja andra språk för sitt lärande i finska.

Mångsidig kompetens

K1, K4

Färdigheter för språkstudier

Mål 3

Mål för undervisningen

handleda eleven att ta ansvar och ställa upp mål för sina studier i finska, uppmuntra eleven att använda många olika sätt för att lära sig finska även tillsammans med andra samt att mångsidigt använda och utveckla sina färdigheter i finska, även med hjälp av digitala verktyg

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att ta ansvar och ställa upp mål för sina studier i finska.

Eleven lär sig att använda för honom eller henne själv lämpliga sätt att lära sig finska samt att mångsidigt använda och utveckla sina färdigheter i finska, även med hjälp av digitala verktyg.

Föremål för bedömningen

Förmåga att ta ansvar för sina studier i finska och att använda mångsidiga strategier i sina studier i finska.

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I2 Färdigheter för språkstudier

Att öva på att ta ansvar och ställa upp mål för de egna studierna i finska. Att använda arbetssätt som stärker självständigt och långsiktigt arbete samt kritisk informationssökning. Att även ställa upp mål och planera verksamheten tillsammans. Att mångsidigt öva olika sätt att lära sig finska, även med hjälp av digitala verktyg. Att lära sig använda för sig själv lämpliga sätt att lära sig finska.

Mångsidig kompetens

K1

Kunskapskrav för vitsordet 5

Eleven tar under handledning sporadiskt ansvar för sina studier i finska.

Eleven kan använda något sätt för att lära sig finska och för att utveckla sina språkkunskaper även tillsammans med andra.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Eleven tar ofta ansvar för sina studier i finska.

Eleven kan använda några sätt för att lära sig finska och för att utveckla sina språkkunskaper även tillsammans med andra.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Eleven tar i huvudsak ansvar för sina studier i finska.

Eleven kan använda flera för honom eller henne själv lämpliga sätt att lära sig finska och för att utveckla sina språkkunskaper även tillsammans med andra.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Eleven tar ansvar för sina studier i finska.

Eleven kan mångsidigt använda för honom eller henne själv lämpliga sätt att lära sig finska och för att utveckla sina språkkunskaper även tillsammans med andra.

Mål 4

Mål för undervisningen

uppmuntra eleven att se egna kunskaper i finska som en viktig del av kontinuerligt lärande och utökade personliga språkresurser, uppmuntra och handleda eleven att lägga märke till möjligheter att använda sina kunskaper i finska i det egna livet samt modigt använda finska i olika situationer även utanför skolan

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att förstå betydelsen av de egna kunskaperna i finska som en viktig del av kontinuerligt lärande och utökade personliga språkresurser.

Eleven lär sig att lägga märke till möjligheter att använda sina kunskaper i finska. Eleven lär sig att öva och använda sina kunskaper i finska i olika situationer och sammanhang även utanför skolan.

Föremål för bedömningen

Förmåga att bilda sig en uppfattning om betydelsen av kunskaper i finska som en del av de egna språkresurserna och kontinuerligt lärande.

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I2 Färdigheter för språkstudier

Att reflektera över betydelsen av kunskaper i finska som en del av kontinuerligt lärande och personliga språkresurser. Att ta reda på i vilka sammanhang kunskaper i finska behövs och kan användas idag och i framtiden. Att lägga märke till och tillsammans reflektera över var det finska språket kan användas och utnyttjas samt hur finskan syns i olika situationer och sammanhang. Att utnyttja olika finskspråkiga sammanhang och miljöer.

Mångsidig kompetens

K2, K7

Kunskapskrav för vitsordet 5

Eleven kan ge något exempel på betydelsen av kunskaper i finska.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Eleven kan ge exempel på betydelsen av kunskaper i finska som en del av det egna livet. Eleven övar och använder sporadiskt sina kunskaper i finska i olika situationer och sammanhang.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Eleven kan ge exempel på betydelsen av kunskaper i finska som en del av det egna livet och personliga språkresurser.

Eleven övar och använder ofta sina kunskaper i finska i olika situationer och sammanhang.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Eleven kan berätta om betydelsen av kunskaper i finska som en del av det egna livet och för personliga språkresurser samt för kontinuerligt lärande.

Eleven övar och använder regelbundet sina kunskaper i finska i olika situationer och sammanhang.

Växande språkkunskap, förmåga att kommunicera

Mål 5

Mål för undervisningen

erbjuda eleven tillfällen att öva sig i muntlig och skriftlig kommunikation med hjälp av olika kommunikationskanaler

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att delta i olika kommunikationssituationer.

Föremål för bedömningen

Kommunikationsförmåga i olika situationer

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att välja innehåll i kommunikationssituationer utgående från den unga och användningen av finska i till exempel olika gemenskaper, aktuella ämnen, elevernas intresse, inriktning till studier på andra stadiet samt att bekanta sig med språkanvändning i arbetsliv och studier. Att rikligt öva olika kommunikationssituationer med hjälp av olika kommunikationskanaler. Att öva olika kommunikationssituationer genom aktiverande sätt.

Mångsidig kompetens

K4

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå A1.1

Eleven klarar sporadiskt av, med stöd av sin samtalspartner, några av ofta återkommande och rutinmässiga kommunikationssituationer.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.2

Eleven klarar sporadiskt av ofta återkommande rutinmässiga kommunikationssituationer, men tar för det mesta ännu stöd av sin samtalspartner.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.3

Eleven reder sig i många rutinmässiga kommunikationssituationer, ibland med stöd av sin samtalspartner.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3/A2.1

Eleven reder sig i många rutinmässiga kommunikationssituationer.
Eleven kan utbyta tankar eller information i bekanta och vardagliga situationer.

Mål 6

Mål för undervisningen

stödja eleven i användningen av språkliga kommunikationsstrategier

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att använda olika språkliga kommunikationsstrategier.

Föremål för bedömningen

Användning av kommunikationsstrategier

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva olika sätt att be om upprepning, långsammare tempo och förtydligande av sin samtalspartner samt att använda ickeverbala tillvägagångssätt, till exempel gester och miner, för att nå fram med sitt budskap. Att öva olika kompensationsstrategier, till exempel att uttrycka sig på ett annat sätt. Att stärka elevens tilltro till den egna förmågan att lära sig språk och att modigt använda även begränsade språkkunskaper.

Mångsidig kompetens

K2, K4

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå A1.1

Eleven behöver mycket hjälpmedel (till exempel gester, teckningar, ordlistor, internet).

Eleven kan ibland gissa eller härleda enskilda ords betydelse utgående från kontexten, allmänna kunskaper eller sina andra språkkunskaper.

Eleven kan uttrycka om hen har förstått eller inte.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.2

Eleven använder sig av det mest centrala ord- och uttrycksförrådet i sin kommunikation.

Eleven behöver mycket hjälpmedel.

Eleven kan be sin samtalspartner att upprepa eller tala långsammare.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.3

Eleven deltar i kommunikationen men behöver fortfarande ofta hjälpmedel.

Eleven kan reagera med korta verbala uttryck, små gester (till exempel genom att nicka), ljud eller liknande minimal respons.

Eleven måste ofta be sin samtalspartner att förtydliga eller upprepa.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3/A2.1

Eleven deltar i kommunikationen och behöver endast sporadiskt hjälpmedel.

Eleven kan reagera med korta verbala uttryck.

Eleven måste relativt ofta be om förtydligande eller upprepning och behöver mera sällan stödja sig på ickeverbala uttryck.

Eleven kan i viss mån tillämpa sin samtalspartners uttryck i sin egen kommunikation.

Mål 7

Mål för undervisningen

hjälpa eleven att öka sin kännedom om uttryck som hör till artigt språkbruk

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att använda olika artighetsfraser.

Föremål för bedömningen

Kulturellt lämplig kommunikation

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva artigt språkbruk, till exempel olika artighetsfraser, i rutinmässiga kommunikationssituationer och på ett för kulturen lämpligt sätt.

Mångsidig kompetens

K2, K4, K6

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå A1.1

Eleven kan använda några för språket eller kulturen typiska artighetsfraser (hälsa, säga adjö, tacka) i några mycket rutinmässiga sociala sammanhang.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.2

Eleven kan använda några av de allra vanligaste artighetsfraserna på språket i rutinmässiga sociala sammanhang.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.3

Eleven kan använda vanliga uttryck som kännetecknar artigt språkbruk i många rutinmässiga sociala sammanhang.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3/A2.1

Eleven klarar av några korta sociala situationer och kan använda några artiga hälsnings- och tilltalsfraser samt framföra till exempel önskemål, inbjudningar, förslag och ursäkter och besvara sådana.

Växande språkkunskap, förmåga att tolka texter

Mål 8

Mål för undervisningen

uppmuntra eleven att tolka för sig själv och sin åldersgrupp lämpliga och intressanta talade och skrivna texter

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen
Eleven lär sig att förstå olika talade och skrivna texter.

Föremål för bedömningen
Förmåga att tolka texter

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva ord, fraser, standarduttryck och strukturer som har ett samband med ämnesområden som anknyter till elevernas liv. Innehåll väljs utgående från aktuella ämnen, som är av både intresse och betydelse för eleverna, och som anknyter till språkkunskap som behövs i arbetsliv och studier samt de ungas egna framtidsplaner. Att lära sig ord, fraser, standarduttryck och strukturer i samband med många olika slag av talade och skrivna texter. Att öva finskans uttal, betoning och intonation.

Mångsidig kompetens

K4

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå A1.1

Eleven förstår ett begränsat antal talade och skrivna ord och uttryck. Eleven känner till teckensystemet eller ett mycket begränsat antal skrivtecken.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.2

Eleven förstår skriven text bestående av några ord och långsamt tal som innehåller inövade, bekanta ord och uttryck.

Eleven kan urskilja enskilda fakta i en text.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.3

Eleven förstår med hjälp av kontexten skriven text och långsamt tal som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck.

Eleven kan plocka ut enkel information enligt behov ur en kort text.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3/A2.1

Eleven förstår texter som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck samt tydligt tal.

Eleven förstår det centrala innehållet i korta, enkla budskap som intresserar hen och grundtankarna i en förutsägbar text som innehåller ett bekant ordförråd.

Växande språkkunskap, förmåga att producera texter

Mål 9

Mål för undervisningen

erbjuda eleven rikligt möjligheter att öva sig i att kort tala och skriva i för åldern lämpliga situationer och i detta sammanhang även fästa uppmärksamhet vid uttal och vid strukturer som är relevanta för textens innehåll

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att uttrycka sig muntligt och skriftligt genom att använda centrala ord och strukturer.
Eleven lär sig att uttala begripligt

Föremål för bedömningen

Förmåga att producera texter

Centralt innehåll som anknyter till målen för undervisningen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva ord, fraser, standarduttryck och strukturer både muntligt och skriftligt i olika naturliga språkanvändningssituationer. Innehåll väljs utgående från aktuella ämnen, som är av både intresse och betydelse för eleverna, och som anknyter till språkkunskap som behövs i arbetsliv och studier samt de ungas egna framtidsplaner. Att rikligt och mångsidigt öva finskans uttal, betoning och intonation. Att öva sig att använda fonetiska tecken då man lär sig uttal.

Mångsidig kompetens

K4, K5

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå A1.1

Eleven kan uttrycka sig mycket begränsat i tal med hjälp av inövade ord och inlärd standarduttryck.
Eleven uttalar några inövade uttryck begripligt.
Eleven kan skriva några enskilda ord och uttryck.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.2

Eleven kan med hjälp av ett begränsat uttrycksförråd berätta om några bekanta och för honom eller henne viktiga saker samt skriva några korta meningar om inövade ämnen.
Eleven uttalar de flesta inövade uttrycken begripligt.
Eleven behärskar ett mycket begränsat ordförråd, några situationsbundna uttryck och en del av den grundläggande grammatiken.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.3

Eleven behärskar en begränsad mängd korta, inövade uttryck, det mest centrala ordförrådet och grundläggande satsstrukturer.
Eleven kan med hjälp av ett begränsat uttrycksförråd berätta om vardagliga och för hen viktiga saker samt skriva enkla meddelanden.
Eleven uttalar inövade uttryck begripligt.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3/A2.1

Eleven kan med enkla meningar och ett konkret ordförråd berätta om vardagliga och konkreta saker som är viktiga för hen.

Eleven behärskar ett centralt ordförråd och strukturer.

Eleven kan tillämpa några grundläggande uttalsregler.